

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 12C/312/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6913212488
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Margita Žilková
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2019:6913212488.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudkyňou JUDr. Margitou Žilkovou v spore žalobcu W. U., C.. XX. XX. XXXX, S. D. A. U. O. XXX, zast. JUDr. Petrom Harakályom, advokátom so sídlom v Košiciach, Mlynská 28 proti žalovanému KOOPERATIVA poisťovni, a. s., Vienna Insurance Group so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 4, IČO 00 585 441, zast. Advokátskou kanceláriou Miroslav Maďar, s. r. o. so sídlom v Banskej Bystrici, Robotnícka 6, IČO 00 585 441 o náhradu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti takto

rozhodol:

Žaloba sa **z a m i e t a**.

Žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania v plnom rozsahu do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým bude určená výška trov.

o d ô v o d n e n i e :

1/ Uznesením zo dňa 28. 02. 2019 č. 16Co/44/2018-163 Krajský súd v Banskej Bystrici zrušil medzitýmny rozsudok okresného súdu spolu s opravným uznesením a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Napadnutým medzitýmnym rozsudkom okresný súd rozhodol, že základ žaloby, ktorou sa žalobca domáha na žalovanom platenia náhrady straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti od 01.07.2011 je daný a pri výpočte náhrady sa bude vychádzať z pravdepodobného denného vymeriavacieho základu.

2/ Okresný súd napadnutý medzitýmny rozsudok odôvodnil tým, že žalobca sa žalobou podanou na súd dňa 26. 07. 2013 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 5.838,60 € s 5,5 % úrokmi z omeškania ročne od 22.10.2013 do zaplatenia a vyplácania mesačnej úrazovej renty v sume 337,86 eur počnúc dňom 01. 08. 2013 na tom základe, že pri dopravnej nehode dňa 10. 11. 2008 utrpel ako spolujazdec v motorovom vozidle Škoda Felicia, ev. č. U. XXX S. ťažké ublíženie na zdraví a na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne č. 910 129 8459 zo dňa 05. 06. 2009 je od 29. 01. 2009 invalidný. Za škodu na zdraví zodpovedá poistený prevádzkovateľ a vodič motorového vozidla, ktorým bola žalobcovi škoda na zdraví spôsobená, na základe objektívnej zodpovednosti v zmysle § 427, § 428 a nasl. a § 420 Občianskeho zákonníka. Zodpovedný prevádzkovateľ motorového vozidla mal v čase škodovej udalosti uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte "zákon č. 381/2001 Z. z.") u žalovaného, ktorý je z tohto dôvodu v konaní pasívne vecne legitimovaným.

3/ Trestným rozkazom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 17. 09. 2009 č. k. 3T/149/19 bol obvinený K. S. uznaný vinným, že dňa 10. 11. 2008 pod vplyvom alkoholických nápojov a napriek tomu, že nie je držiteľom vodičského oprávnenia, viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Felicia, ev. č.

U. XXX S. medzi obcami Zádor a Rimavská Seč a po prejdení miernej ľavotočivej zákruty s vozidlom vyšiel na pravú krajinu a následne do protismeru vozovky vľavo ďalej mimo vozovku, kde sa vozidlo na poli niekoľkokrát prevrátilo a spolujazdec - žalobca utrpel zranenia s dobou liečenia s dobou liečenia a práceneschopnosti asi 1 rok a ukončí ju s trvalou invaliditou.

4/ Okresný súd na základe ustanovení § 420, 427, 428, 447 Občianskeho zákonníka ako aj § 88 ods. 1, 3, § 13 ods. 3 písm. b), § 17 ods. 2 písm. a), § 84 ods. 4 vety prvej, § 89 ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej v texte "zákon č. 461/2003 Z. z.") v spojení s ustanoveniami § 4, §15 zákona č. 381/2001 Z. z. dospel k záveru, že základ žaloby o náhradu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti je daný. Mal za to, že v konaní nebolo spochybnené, že žalobca vo veku 17 rokov v dôsledku dopravnej nehody dňa 10.11.2008, za ktorú bol uznaný vinným K. S., utrpel ako spolujazdec ťažké ublíženie na zdraví, v dôsledku čoho mu od 29. 01. 2009 bol priznaný invalidný dôchodok. Tiež nebolo spochybnené, že na motorové vozidlo, ktorým bola škoda spôsobená, bola uzavretá zmluva o povinnom poistení motorových vozidiel so žalovaným a že žalobca bol v čase dopravnej nehody študentom. Námietku pasívnej legitímácie žalovaného okresný súd túto nepovažoval za dôvodnú, nakoľko žalovaný v zmysle § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. je pasívne vecne legitimovaným v prejednávanej veci z dôvodu, že poškodený (žalobca) je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi.

5/ Vznesenú námietku premlčania okresný súd vyhodnotil ako nedôvodnú vychádzajúc z toho, že u opakujúceho sa plnenia premlčacia lehota plynie osobitne u každej čiastkovej náhrady. Keďže ide o opakujúce sa (mesačné) plnenie, žaloba bola podaná na súd 26. 07. 2013 a uplatnené je plnenie za obdobie od 01. 07. 2011, stalo sa tak v subjektívnej dvojročnej premlčacej lehote.

6/ Na odvolanie žalovaného krajský súd napadnutý medzitýmnym rozsudkom okresného súdu zrušil. S právnym záverom okresného súdu o tom, že nárok žalobcu nie je premlčaný sa odvolací súd nestotožnil, pretože predmetom žaloby je nárok žalobcu na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti od 01. 07. 2011. Uvedený nárok je nárokom občianskoprávnym, ktorý nárok vzniká poškodenému v dôsledku škody na zdraví.

7/ Pri škodách na zdraví ide o stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti, o stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, nárok na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, nárok na náklady spojené s liečením a nároky pozostalých. Všetky uvedené nároky sú podľa súdnej praxe celkom samostatné. Potvrďuje to aj fakt, že nárok na bolestné, na sťaženie spoločenského uplatnenia, na liečebné náklady, si žalobca uplatnil riadne a včas a tieto mu boli aj priznané. Pokiaľ ide o náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, na rozdiel od nároku na bolestné, či liečebné náklady, má povahu opakujúceho sa plnenia. Preto ani pri nej neprichádza do úvahy premlčanie jednotlivých mesačných plnení, ale premlčanie celého nároku. V dôsledku toho poškodený môže neskôr uplatniť len novovzniknuté právo, k premlčaniu ktorého nemohlo dôjsť preto, lebo skôr neexistovalo (napr. vtedy, keď sa ako následok poškodenia zdravia neskôr objaví ďalšia nová ujma na zdraví, ktorá už vylučuje alebo ďalej znižuje pracovnú schopnosť poškodeného v dôsledku čoho mu vzniká nová škoda vo forme ďalšej straty na zárobku). Námietku premlčania tak možno uplatniť v prípade, keď poškodený v premlčacej dobe nárok neuplatnil na príslušnom orgáne, t. j. predovšetkým na súde.

8/ Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

9/ Vychádzajúc z citovaného ustanovenia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka subjektívna premlčacia doba je dvojročná a na začatie jej plynutia vždy treba rešpektovať subjektívnu stránku poškodeného týkajúcu sa a) jeho vedomosti o škode, teda nie o protiprávnom úkone, či škodnej udalosti ako o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčíslť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde. Okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o tejto škode sa pritom nemusí zhodovať s okamihom škodnej udalosti, či s protiprávnym konaním; b) vedomosti o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, teda o zodpovednom subjekte. Pokiaľ ide o právo na náhradu škody spôsobenej na zdraví, platí len subjektívna premlčacia doba. K vydaniu rozhodnutia o invalidnom dôchodku došlo dňa 05.06.2009 s tým, že žalobca proti tomuto rozhodnutiu nepodal návrh na jeho preskúmanie súdom. Okolnosťou, ku ktorému dňu bolo uvedené rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 05.06.2009 žalobcovi

doručené sa okresný súd nezaoberal, a to aj napriek tomu, že v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/13/2013 zo dňa 29.04.2015 najvyšší súd dospel k záveru, že až na základe rozhodnutia o priznaní invalidného dôchodku sa žalobca mohol dozvedieť o výške škody a mohol ju objektívne vyčíslieť v peniazoch tak, aby mohol svoj nárok uplatniť na súde. Najvyšší súd SR vo vyššie uvedenom rozhodnutí vyslovil, že dňom, kedy bolo poškodenému doručené rozhodnutie Sociálnej poisťovne o výške invalidného dôchodku, od tejto doby začala súčasne žalobcovi subjektívna dvojročná premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, pretože poškodený nadobudol vedomosť o tom, že mu uchádza zárobok a túto skutočnosť je schopný preukázať práve uvedeným rozhodnutím Sociálnej poisťovne.

10/ Ďalej krajský súd uviedol, že je nutné doplniť, že podstata premlčania v zmysle § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka spočíva v tom, že pokiaľ sa určité právo po zákonom stanovenú dobu (premlčaciu dobu) nevykonáva, alebo sa v priebehu premlčacej doby neuplatní na súde, či u príslušného orgánu, nemôže už byť po jej uplynutí veriteľovi priznané (viď. aj rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 16/2017). Navyiac odvolací súd poukázal i na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 426/2016 zo dňa 07.07.2016, v zmysle ktorého i ústavný súd konštatoval, že v okolnostiach tam posudzovanej veci išlo o občianskoprávny nárok, ktorý podlieha premlčaniu ako celok, a to z dôvodu povahy tohto nároku, ktorým je opakujúce sa plnenie, a ktorý nemá povahu náhrady mzdy, pričom aj v tomto prípade išlo o nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti.

11/ Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na právne závery Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/5381/2008, podľa ktorého: "Ak sa poškodený stane v dôsledku škody na zdraví práceneschopným a po skončení práceneschopnosti poberá iba invalidný dôchodok, môže získať vedomosť o rozsahu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti umožňujúci uplatnenie jej náhrady žalobou na súde až po tom, čo bolo vydané rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku a poškodený sa o ňom dozvedel. Dovtedy totiž nie je isté, či a v akej výške bude poškodenému priznaný invalidný dôchodok, a teda ani v akom rozsahu došlo k strate na zárobku, aby nárok na jej náhradu mohol uplatniť na súde (porovnaj aj rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/401/2005, 25Cdo/3293/2006, 25Cdo/401/2005, R 36/2007), v ktorých rozhodnutiach bolo konštatované, že občianskoprávny nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite sa premlčuje ako celok, nielen nároky na jednotlivé mesačne sa opakujúce plnenia z neho vyplývajúce poskytované vo forme peňažného dôchodku.

12/ V zmysle Komentára Občiansky zákonník pre prax, J. Krajčo a kol., Eurounion, časť. II, str. 1767, vyplýva, že je rozdiel medzi nárokom na stratu na zárobku počas práceneschopnosti a po skončení práceneschopnosti. V prípade nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti sa premlčuje nárok ako taký.

13/ Odvolací súd ďalej doplnil, že novelou Občianskeho zákonníka zákonom č. 404/2004 Z. z. od 01. 08. 2004 došlo k zmene právnej úpravy náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti tak, že sa táto náhrada posudzuje a aj výška určuje rovnako ako suma úrazovej renty podľa zákona o sociálnom poistení, na ktorú poukazuje žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu. Sociálna poisťovňa je oprávnená v zmysle uvedených právnych predpisov určiť mieru poklesu pracovnej schopnosti, a táto aj stanovená bola práve v rozhodnutí Sociálnej poisťovne zo dňa 05. 06. 2009, tak, že pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určila u žalobcu viac ako 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Uvedené rozhodnutie vyvracia tvrdenie žalobcu, ktorý uviedol, že "pokiaľ táto miera poklesu nie je zo strany na to oprávneného orgánu stanovená, nie je možné relevantne určiť výšku úrazovej renty, a tým ani výšku náhrady za stratu na zárobku v zmysle § 447 Občianskeho zákonníka a teda nie je možné stanoviť výšku škody". Miera poklesu je známa od 05. 06. 2009, a k podaniu žaloby došlo až 26. 07. 2013.

14/ Krajský súd preto uložil okresnému súdu po zrušení a vrátení veci vykonať dokazovanie za účelom, kedy bolo rozhodnutie o invalidnom dôchodku doručené žalobcovi a v zmysle vyššie uvedených právnych záverov odvolacieho súdu určiť počiatok plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby, v rámci ktorej mohol žalobca svoj nárok na súde uplatniť. V prípade, ak od doručenia rozhodnutia o invalidnom dôchodku žalobcovi uplynuli dva roky predtým, než bola podaná žaloba, nie je možné konštatovať iné, ako to, že nárok žalobcu na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, je premlčaný. Vo vzťahu k otázke pasívnej legitímácie žalovaného sa odvolací súd s

právnym závermi okresného súdu stotožnil majúc za to, že v prípade, ak nárok žalobcu premlčaný nie je, žalovaný je v konaní pasívne vecne legitimovaným s poukazom na odôvodnenie napadnutého medzitýmneho rozsudku, v zmysle ktorého je pasívna legitimácia žalovaného daná ustanovením § 4 v spojení s § 15 zákona č. 381/2001 Z. z..

15/ Podľa § 391 ods. 2 C. s. p. ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

16/ Súd preto v prvom rade musel zistiť, či od doručenia rozhodnutia o invalidnom dôchodku žalobcovi uplynuli dva roky predtým, než bola podaná žaloba a teda či nie je nárok premlčaný.

17/ Podľa oznámenia Sociálnej poisťovne rozhodnutie z 05. 06. 2009 o priznaní invalidného dôchodku bolo žalobcovi v súlade s § 212 ods. 3 zák. č. 461/2003Z. z. o sociálnom poistení expedované 19. 06. 2009.

18/ Nijakým spôsobom nebolo spochybnené (a ani tvrdené), že by žalobca uvedené rozhodnutie o priznaní dôchodku expedované 19. 06. 2009 nebol dostal a toto rozhodnutie priložil aj k žalobe. Keďže nie je dôkaz o tom, ktorého dňa rozhodnutie dostal, súd vychádzal zo všeobecne známeho stavu, že takéto zásielky bývali doručené do 3 dní od expedovania. Takto by mal mať zásielku doručenu 22. 06. 2009 (pondelok), kedy mu v zmysle vyššie uvedeného začala plynúť dvojročná subjektívna lehota na podanie žaloby podľa § 106 ods. 1 Obč. zák. Žalobca však žalobu podal na súd až dňa 26. 07. 2013, teda po uplynutí viac ako 4 rokov, teda uplynula mu už aj objektívna trojročná lehota podľa § 106 ods. 2 Obč. zák. Vzhľadom na to, že žalobca žalobu podal na súd po cca 4 rokoch odo dňa, kedy sa dozvedel o škode a kto za ňu zodpovedá, jednoznačne jeho právo na náhradu škody je v zmysle ust. § 106 ods. 1 Obč. zák. je premlčané, a preto keď sa žalovaný premlčania dovolal, nemožno premlčané právo priznať v zmysle ust. § 100 ods. 1 Obč. zák., a preto súd žalobu zamietol v plnom rozsahu poukazujúc na vyššie uvedené závery krajského súdu.

19/ Súd poznamenáva, že i keď nie je úplne presne zistiteľný deň, kedy žalovaný rozhodnutie Sociálnej poisťovne o priznaní mu dôchodku dostal, nemá to žiaden vplyv na zistenie, že nárok je premlčaný a to z dôvodu, že tu nejde o rozdiel niekoľkých dní, ale o rozdiel cca 2 roky. Pritom žalobcovi rozhodnutím zo dňa 10. 12. 2009 bolo priznané aj zvýšenie dôchodku, teda je evidentné, že už v roku 2009 mal žalobca bezpochyby vedomosť o škode a kto za ňu zodpovedá.

20 /Pokiaľ zástupca žalobcu na pojednávaní uviedol, že doteraz nebola určená miera poklesu pracovnej schopnosti, takže nemohlo dôjsť k premlčaniu pohľadávky, pretože žalobca pri určení výšky dôchodku nemal vedomosť o tejto veličine a vlastne dodnes ju nemá, k tomuto súd uvádza, že takúto obranu nemôže akceptovať, lebo v podstate podal žalobu na súd dňa 26. 07. 2013 (a to ako on tvrdí bez toho, že by mal vedomosť o miere poklesu pracovnej schopnosti), takže isto ju mohol podať aj skôr, a to v subjektívnej dvojročnej premlčacej lehote.

21/ Žalovaný mal vo veci plný úspech, a preto mu súd podľa § 255 ods. 1 C. s. p. priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu, ktorá náhrada zahŕňa trovy celého doterajšieho konania. Vzhľadom na to, že žalobca žalobu podal na súd po cca 4 rokoch odo dňa, kedy sa dozvedel o škode a kto za ňu zodpovedá, jednoznačne jeho právo na náhradu škody je v zmysle ust. § 106 ods. 1 Obč. zák. je premlčané, a preto keď sa žalovaný premlčania dovolal, nemožno premlčané právo priznať v zmysle ust. § 100 ods. 1 Obč. zák., a preto súd žalobu zamietol v plnom rozsahu poukazujúc na vyššie uvedené závery krajského súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Rimavská Sobota písomne, a to v listinnej podobe v 2 vyhotoveniach alebo v elektronickej podobe. Odvolanie urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada.

V odvolaní je potrebné popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje a musí byť podpísané) uviesť spisovú značku tohto konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 ods. 1 C. s. p.) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v § 365 odseku 1 C. s. p., ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.